

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 241
van **ROBRECHT BOTHUYNE**
datum: 13 januari 2017

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Waarborgregeling - Stand van zaken

De Waarborgregeling van de Vlaamse overheid maakt het voor ondernemers makkelijker om krediet te verkrijgen van de bank. Ondernemingen die geen financieringsovereenkomst kunnen afsluiten door een gebrek aan voldoende waarborgen, kunnen via de Waarborgregeling van PMV tot 75 procent van de verbintenissen laten waarborgen door de Vlaamse overheid.

1. Hoeveel aanvragen werden er in 2016 ingediend? Graag totaalaantal per jaar en opsplitsing:
 - a) per maand;
 - b) per provincie;
 - c) naar grootte van het bedrijf;
 - d) per sector van aanvraag.
2. Hoeveel bedroeg de gevraagde waarborg in 2016? Graag totaalaantal per jaar en opsplitsing:
 - a) per maand;
 - b) per provincie;
 - c) naar grootte van het bedrijf;
 - d) per sector van aanvraag.
3. Hoeveel van de ingediende aanvragen werden goedgekeurd binnen die referteperiode? Graag totaalaantal per jaar en opsplitsing:
 - a) per maand;
 - b) per provincie;
 - c) naar grootte van het bedrijf.
4. Hoeveel bedroegen de goedgekeurde waarborgen in 2016? Graag totaalaantal per jaar en opsplitsing:
 - a) per maand;
 - b) per provincie;
 - c) naar grootte van het bedrijf;
 - d) per sector van aanvraag.
5. Wat zijn de drie belangrijkste sectoren waarin bedrijven, die een aanvraag én goedkeuring kregen, actief zijn en dat voor de jaren 2015 en 2016? Kan de minister hiervan eveneens de procentuele verdeling opgeven per jaar met opdeling naar:
 - a) grootte van het bedrijf;

- b) sector waarin zij werkzaam zijn;
 - c) provincie.
6. Hoeveel van de ingediende aanvragen in 2016 werden geweigerd? Graag totaal aantal per jaar en opsplitsing:
- a) per maand;
 - b) per provincie;
 - c) naar grootte van het bedrijf;
 - d) per sector van aanvraag.
7. Welke waarde representeerden de geweigerde waarborgen in 2016? Graag totaal aantal per jaar en opsplitsing:
- a) per maand;
 - b) per provincie;
 - c) naar grootte van het bedrijf;
 - d) per sector van aanvraag.
8. Wat waren de drie voornaamste redenen van weigering van een dossier?
9. Op welke manier evalueert de minister de waarborgregeling, haar toepassing en haar werking?
10. Hoeveel is het totale bedrag aan verleende waarborgen sinds de opstart tot eind 2016?
11. Hoeveel financiering hebben de verleende waarborgen mogelijk gemaakt sinds de opstart tot eind 2016?

ANTWOORD

op vraag nr. 241 van 13 januari 2017

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

1-2.a) Tabel 1: Waarborgbedrag en aantal ontvangen verbintenissen 2016 – opdeling per maand

2016		
Maand	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
Januari	27.980.569,05	189
Februari	21.612.106,00	149
Maart	17.891.606,03	146
April	24.939.316,38	189
Mei	19.637.252,11	146
Juni	21.044.651,33	160
Juli	21.422.924,02	152
Augustus	20.356.360,09	150
September	16.212.019,78	135
Oktober	19.516.336,25	145
November	15.607.053,25	121
December	11.153.904,79	92
Totaal	237.374.099,08	1.774

b) Tabel 2: Waarborgbedrag en aantal ontvangen verbintenissen 2016 – opdeling per provincie

2016		
Provincie	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
Antwerpen	79.351.262,18	549
Limburg	28.722.990,32	232
Oost-Vlaanderen	53.806.350,26	415
West-Vlaanderen	38.529.887,52	335
Vlaams Brabant	31.596.051,22	226
Andere ¹	5.367.557,58	17
Totaal	237.374.099,08	1.774

¹ De rapportering op regionaal niveau gebeurt op basis van de investeringsplaats. Het toepasselijk wetgevend kader van de Waarborgregeling (en meer bepaald het decreet van 6 februari 2004 betreffende een waarborgregeling voor kleine, middelgrote en grote ondernemingen, met inbegrip van alle latere wijzigingen) voorziet dat zowel investeringen op grondgebied van het Vlaams Gewest onder de waarborg kunnen worden gebracht als investeringen van een op dit grondgebied gelegen onderneming. Financieringen van investeringen buiten het grondgebied van het Vlaams Gewest door ondernemingen met een exploitatiezetel in het Vlaams Gewest kunnen bijgevolg eveneens onder toepassing van de waarborg worden gebracht.

- c) Het wetgevend kader van de Waarborgregeling (en meer bepaald het decreet van 6 februari 2004 betreffende een waarborgregeling voor kleine, middelgrote en grote ondernemingen, met inbegrip van alle latere wijzigingen) maakt voor wat betreft de grootte van de onderneming een onderscheid tussen kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) en grote ondernemingen (go). Om de opsplitsing te maken tussen kmo's en grote ondernemingen hanteert de Waarborgregeling de definities zoals opgenomen in de verordening (EG) Nr. 800/2008 van de Commissie van 6 augustus 2008, gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie op 9 augustus 2008 in L 214/3, waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 87 en 88 van het Verdrag met de gemeenschappelijke markt verenigbaar worden verklaard, met inbegrip van alle latere wijzigingen en elke latere akte die de verordening vervangt.

De onder de waarborg gebrachte verbintenissen, sinds de start van de Waarborgregeling in 2005, hebben voor een groot deel betrekking op startende ondernemingen (ondernemingen jonger dan 3 jaar). Van deze ondernemingen mag aangenomen worden dat zij over het algemeen relatief klein zijn. Meer dan 41% van het totaal gerealiseerde waarborgbedrag en bijna 50% van het totaal aantal onder de waarborg gebrachte verbintenissen hebben betrekking op starters. Voor 2016 bedroegen deze percentages respectievelijk zelfs bijna 46% en ongeveer 55,5%. Dezelfde verhouding geldt voor het aantal ontvangen en geweigerde verbintenissen.

Tabel 1: Waarborgbedrag en aantal ontvangen verbintenissen 2016 – opdeling per doelgroep

2016		
Doelgroep	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
KMO	236.154.897,08	1.767
GO	1.219.202,00	7
Totaal	237.374.099,08	1.774

d) Tabel 4: Waarborgbedrag en aantal ontvangen verbintenissen 2016 – opdeling per sector

2016		
Sector	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
Administratieve en ondersteunende diensten	12.687.383,79	92
Automobielsector	6.170.987,50	60
Bank- en verzekeringswezen (inclusief holdings)	33.342.087,25	111
Bouwnijverheid	13.103.997,25	126
Detailhandel	32.908.211,98	336
Distributie van water, afval- en afvalwaterbeheer en sanering	946.250,00	3
Exploitatie van en handel in onroerend goed	3.593.725,00	18
Groothandel	28.717.394,50	198
Horeca	17.920.189,90	255
Huishoudens als werkgever; niet gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	65.625,00	1
Industrie	22.022.532,23	146

Informatie en communicatie	13.779.010,79	95
Kunst, amusement en recreatie	7.558.663,53	62
Landbouw, bosbouw en visserij	952.750,00	3
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	1.358.200,62	21
Onderwijs	437.875,00	7
Overige diensten	1.997.427,00	34
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	467.962,50	2
Vervoer en opslag	6.085.783,26	33
Vrije beroepen	33.063.041,98	169
Winning van delfstoffen	195.000,00	2
Totaal	237.374.099,08	1.774

3-4. Een verbintenis wordt pas onder de waarborg gebracht wanneer de verschuldigde premie wordt ontvangen door Waarborgbeheer nv. In principe heeft de waarborghouder na registratie (= aanmelding ontvangen) één maand de tijd om de verschuldigde premie over te maken aan Waarborgbeheer nv². Aanmeldingen ontvangen op het einde van het jaar kunnen daarom in het begin van het daaropvolgende jaar onder de waarborg zijn gebracht. Aanmeldingen waarvoor geen premie, binnen de voorziene termijn van één maand, wordt ontvangen, worden zonder voorwerp beschouwd.

a) Tabel 5: Waarborgbedrag een aantal onder de waarborg gebrachte verbintenissen 2016 – opdeling per maand

2016		
Maand	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
Januari	25.513.199,48	165
Februari	18.441.289,50	143
Maart	17.772.231,03	157
April	25.577.568,88	178
Mei	19.227.841,25	137
Juni	19.371.965,36	150
Juli	22.297.144,88	168
Augustus	22.461.903,56	167
September	14.332.827,91	127
Oktober	20.666.848,12	137
November	14.373.194,50	127
December	12.478.014,04	113
Totaal	232.514.028,51	1.769

² In uitzonderlijke gevallen en mits voldaan is aan de bepalingen van het wetgevend kader van de Waarborgregeling (meer bepaald het besluit van de Vlaamse Regering betreffende procedurele aspecten van de waarborgregeling voor kleine, middelgrote en grote ondernemingen, met inbegrip van alle latere wijzigingen – het tweede Waarborgbesluit) kan Waarborgbeheer nv op verzoek van de waarborghouder de normale termijn van één maand verlengen tot 6 maanden.

b) Tabel 2: Waarborgbedrag en aantal onder de waarborg gebrachte verbintenissen
2016 – opdeling per provincie

2016		
Provincie	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
Antwerpen	77.702.737,18	543
Limburg	28.829.985,32	238
Oost-Vlaanderen	51.688.475,26	414
West-Vlaanderen	38.317.637,52	335
Vlaams Brabant	31.654.385,65	226
Andere ³	4.320.807,58	13
Totaal	232.514.028,51	1.769

c) Tabel 3: Waarborgbedrag en aantal onder de waarborg gebrachte verbintenissen
2016 – opdeling per doelgroep

2016		
Doelgroep	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
KMO	231.294.826,51	1.762
GO	1.219.202,00	7
Totaal	232.514.028,51	1.769

d) Tabel 4: Waarborgbedrag en aantal onder de waarborg gebrachte verbintenissen
2016 – opdeling per sector

2016		
Sector	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
Administratieve en ondersteunende diensten	12.876.878,79	93
Automobielsector	6.227.237,50	61
Bank- en verzekeringswezen (inclusief holdings)	33.342.087,25	111
Bouwnijverheid	12.991.012,75	125
Detailhandel	33.265.530,91	341
Distributie van water, afval- en afvalwaterbeheer en sanering	946.250,00	3
Exploitatie van en handel in onroerend goed	3.593.725,00	18
Groothandel	26.763.894,50	194
Horeca	17.924.127,40	253
Industrie	21.192.532,23	144
Informatie en communicatie	13.077.760,79	95
Kunst, amusement en recreatie	7.338.663,53	62
Landbouw, bosbouw en visserij	827.750,00	2

³ De rapportering op regionaal niveau gebeurt op basis van de investeringsplaats. Het toepasselijk wetgevend kader van de Waarborgregeling (en meer bepaald het decreet van 6 februari 2004 betreffende een waarborgregeling voor kleine, middelgrote en grote ondernemingen, met inbegrip van alle latere wijzigingen) voorziet dat zowel investeringen op grondgebied van het Vlaams Gewest onder de waarborg kunnen worden gebracht als investeringen van een op dit grondgebied gelegen onderneming. Financieringen van investeringen buiten het grondgebied van het Vlaams Gewest door ondernemingen met een exploitatiezetel in het Vlaams Gewest kunnen bijgevolg eveneens onder toepassing van de waarborg worden gebracht.

Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	1.373.200,62	22
Onderwijs	437.875,00	7
Overige diensten	1.997.427,00	34
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	467.962,50	2
Vervoer en opslag	5.539.783,26	32
Vrije beroepen	32.135.329,48	168
Winning van delfstoffen	195.000,00	2
Totaal	232.514.028,51	1.769

5. Voor de gegevens van 2015 wordt verwezen naar de schriftelijke vraag 236 van 15 januari 2016.

Tabel 5: Detail sectoren 2016 (% waarborgbedrag op het totaal)

2016		
Sector	Waarborgbedrag (in euro)	%
Bank- en verzekeringswezen (inclusief holdings)	33.342.087,25	14,34%
Detailhandel	33.265.530,91	14,31%
Vrije beroepen	32.135.329,48	13,82%
Groothandel	26.763.894,50	11,51%
Industrie	21.192.532,23	9,11%
Horeca	17.924.127,40	7,71%
Informatie en communicatie	13.077.760,79	5,62%
Bouwnijverheid	12.991.012,75	5,59%
Administratieve en ondersteunende diensten	12.876.878,79	5,54%
Kunst, amusement en recreatie	7.338.663,53	3,16%
Automobielsector	6.227.237,50	2,68%
Vervoer en opslag	5.539.783,26	2,38%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	3.593.725,00	1,55%
Overige diensten	1.997.427,00	0,86%
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	1.373.200,62	0,59%
Distributie van water, afval- en afvalwaterbeheer en sanering	946.250,00	0,41%
Landbouw, bosbouw en visserij	827.750,00	0,36%
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	467.962,50	0,20%
Onderwijs	437.875,00	0,19%
Winning van delfstoffen	195.000,00	0,08%
Totaal	232.514.028,51	100,00%

- a) Zoals blijkt uit bovenstaande tabel zijn de belangrijkste sectoren het voorbije jaar de sector "Bank- en verzekeringswezen⁴", "Detailhandel", "Vrije beroepen" en "Groothandel". Voor deze sectoren wordt dan ook een verdere (procentuele) opdeling gemaakt naar grootte van het bedrijf en verder, in punt 5. c), naar provincie.

Tabel 6: Belangrijkste sectoren 2016 – procentuele opdeling per doelgroep

2016		
Sector	Waarborgbedrag (in euro)	%
Bank- en verzekeringswezen (inclusief holdings)	33.342.087,25	14,34%
<i>KMO</i>	33.342.087,25	100%
<i>GO</i>	-	0,00%
Detailhandel	33.265.530,91	14,31%
<i>KMO</i>	33.231.780,91	99,90%
<i>GO</i>	33.750,00	0,10%
Vrije beroepen	32.135.329,48	13,82%
<i>KMO</i>	31.460.329,48	97,90%
<i>GO</i>	675.000,00	2,10%
Groothandel	26.763.894,50	11,51%
<i>KMO</i>	26.763.894,50	100,00%
<i>GO</i>	-	0,00%

- b) Voor het antwoord op deze vraag wordt verwezen naar tabel 9.

- c) Tabel 7: Belangrijkste sectoren 2016 – procentuele opdeling per provincie

2016		
Sector	Waarborgbedrag (in euro)	%
Bank- en verzekeringswezen (inclusief holdings)	33.342.087,25	14,34%
<i>Antwerpen</i>	15.780.912,25	47,33%
<i>Limburg</i>	2.754.375,00	8,26%
<i>Oost-Vlaanderen</i>	6.182.600,00	18,54%
<i>West-Vlaanderen</i>	4.963.000,00	14,89%
<i>Vlaams Brabant</i>	2.948.700,00	8,84%
<i>Andere</i>	712.500,00	2,14%
Detailhandel	33.265.530,91	14,31%
<i>Antwerpen</i>	10.979.040,73	33,00%
<i>Limburg</i>	4.174.804,94	12,55%
<i>Oost-Vlaanderen</i>	7.169.900,00	21,55%
<i>West-Vlaanderen</i>	5.150.537,50	15,48%
<i>Vlaams Brabant</i>	4.830.083,68	14,52%
<i>Andere</i>	961.164,06	2,89%
Vrije beroepen	32.135.329,48	13,82%
<i>Antwerpen</i>	12.620.076,25	39,27%
<i>Limburg</i>	4.027.467,88	12,53%
<i>Oost-Vlaanderen</i>	6.053.234,33	18,84%
<i>West-Vlaanderen</i>	1.901.250,00	5,92%

⁴ De Nacebelcode van deze sector geeft eigenlijk een vertekend beeld. In deze sector zitten voornamelijk de waarborgen toegekend aan holdingvennootschappen.

	<i>Vlaams Brabant</i>	6.549.500,00	20,38%
	<i>Andere</i>	983.801,02	3,06%
Groothandel		26.763.894,50	11,51%
	<i>Antwerpen</i>	9.207.917,97	34,40%
	<i>Limburg</i>	3.623.250,00	13,54%
	<i>Oost-Vlaanderen</i>	6.108.750,00	22,82%
	<i>West-Vlaanderen</i>	3.526.012,50	13,17%
	<i>Vlaams Brabant</i>	3.547.964,03	13,26%
	<i>Andere</i>	750.000,00	2,80%

6-7.a) Tabel 8: Waarborgbedrag en aantal geweigerde verbintenissen 2016 – opdeling per maand

2016		
Maand	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
Januari	0,00	0
Februari	275.000,00	2
Maart	112.500,00	1
April	0,00	0
Mei	150.000,00	2
Juni	0,00	0
Juli	5.062,50	1
Augustus	0,00	0
September	0,00	0
Oktober	65.625,00	1
November	751.212,50	2
December	464.250,00	1
Totaal	1.823.650,00	10

b) Tabel 9: Waarborgbedrag en aantal geweigerde verbintenissen 2016 – opdeling per provincie

2016		
Provincie	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
Antwerpen	533.775,00	3
Limburg	0,00	0
Oost-Vlaanderen	190.625,00	2
West-Vlaanderen	0,00	0
Vlaams Brabant	150.000,00	1
Andere	949.250,00	4
Totaal	1.823.650,00	10

c) Tabel 10: Waarborgbedrag en aantal geweigerde verbintenissen 2016 – opdeling per doelgroep

2016		
Doelgroep	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
KMO	1.823.650,00	10
GO	0,00	0
Totaal	1.823.650,00	10

d) Tabel 11: Waarborgbedrag en aantal geweigerde verbintenissen 2016 – opdeling per sector

2016		
Sector	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
Bouwnijverheid	464.250,00	1
Groothandel	485.000,00	2
Horeca	155.062,50	3
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	65.625,00	1
Landbouw, bosbouw en visserij	125.000,00	1
Vrije beroepen	528.712,50	2
Totaal	1.823.650,00	10

8. Aangezien de Waarborgregeling in hoofdzaak een automatisch systeem is, wordt er vanuit gegaan dat de aanmeldingen gebeuren conform het toepasselijk wetgevend kader en conform de bepalingen van de Raamovereenkomst⁵. Er wordt bij het registreren van aanmeldingen binnen dit automatisch systeem geen aparte goedkeuring gegeven door Waarborgbeheer nv. Evenwel kunnen om bepaalde redenen aanmeldingen geweigerd worden. De voornaamste redenen zijn:

- Het doel van het onderliggende krediet is niet in overeenstemming met het toepasselijk wetgevend kader (terugbetaling schulden, verschuiving van het risico naar het Vlaamse Gewest).
- Aan de onderneming mag geen steun worden verleend op basis van de de-minimisverordening⁶. Voornamelijk in het geval dat de kredietnemer voldoet aan de criteria van het nationaal recht om aan een collectieve insolventieprocedure onderworpen te worden.
- Inbreuken op het niveau van de territorialiteit: De exploitatiezetel ligt niet in het Vlaams Gewest en de investering gebeurt niet op het grondgebied van het Vlaams Gewest.
- ...

Om misbruiken van de Waarborgregeling tegen te gaan, worden er op regelmatige tijdstippen en gespreid over de fase⁷ van een dossier, controles en audits uitgevoerd.

9. In eerste instantie mag gesteld worden dat de Waarborgregeling een belangrijke rol speelt bij de financiering van een groot aantal investeringsprojecten. Per 31/12/2016 bedroeg het hefboomeffect⁸ 2,33. Dit betekent dat met 100.000 euro aan waarborgen 233.000 euro aan investeringen gerealiseerd werden. Wanneer we de werkelijke kost van de Waarborgregeling voor het Vlaamse Gewest vergelijken met de gerealiseerde investeringen, is het hefboomeffect een veelvoud hiervan. Immers, de automatische Waarborgregeling kostte het Vlaamse Gewest sinds de opstart in juni 2005 iets meer dan 71 miljoen euro aan verliesfinanciering, maar maakte daarmee voor bijna 4,2 miljard aan investeringen mogelijk (zie ook antwoord op vraag 11). Dat is een hefboom van bijna 60. Zelfs als we de beheerkosten van de Waarborgregeling mee in rekening brengen, komt de hefboom nog steeds boven de

⁵ Afgesloten tussen Waarborgbeheer nv en de respectievelijke waarborghouders.

⁶ Voor 1/07/2014: Verordening (EG) Nr. 1998/2006 van de Commissie van 15 december 2006 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het verdrag op de-minimissteun. Vanaf 1/07/2014: Verordening (EU) Nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun.

⁷ Voor, tijdens en na de afroep van een waarborg.

⁸ Het betreft het gemiddelde hefboomeffect sinds de start van de Waarborgregeling midden 2005.

50 uit. Zeker voor startende ondernemingen, die in vele gevallen zelf weinig zekerheden kunnen bieden, is de Waarborgregeling een belangrijke steun. In 2013 en 2014 werd door het Steunpunt Ondernemen en Regionale Economie (STORE), in opdracht van Waarborgbeheer nv en de Vlaamse minister van economie, een onderzoek uitgevoerd met betrekking tot de economische impact van de steunmaatregel. Dit onderzoek duidt op een ruimere, positieve economische impact van deze maatregel op de Vlaamse economie en meer bepaald op de groei in investeringen, tewerkstelling en toegevoegde waarde.

10. Op 31 december 2016 werden er sinds de opstart van de Waarborgregeling op 29 juni 2005 al 14.180 verbintenissen onder de waarborg gebracht. Deze verbintenissen vertegenwoordigen een totaal waarborgbedrag van 1.790.608.251,39 euro.
11. Per 31 december 2016 werden er 2.890.193.064,91 euro aan financieringen mogelijk gemaakt door tussenkomst van de Waarborgregeling van het Vlaamse Gewest. Hierdoor werden in totaal voor een bedrag van 4.176.876.380,25 euro aan investeringen mogelijk gemaakt.